

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการบริหารการจัดการ
สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ฐานมาตรฐาน ประจำปี ๒๕๖๐
กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมอ่างเก็บน้ำพระปรอง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

รายงานสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการบริหารการจัดการ
สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร สู่มาตรฐาน ประจำปี ๒๕๖๐
วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมอ่างเก็บน้ำประปรัง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

๑. เป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการ

- ๑) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรท่าช้าง จำกัด
- ๒) สหกรณ์การเกษตรบ้านห้วยชัน จำกัด
- ๓) กลุ่มเกษตรกรทำไร่อ่างหลังใน
- ๔) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่

รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๐ คน

๒. สรุปผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน

กรมส่งเสริมสหกรณ์มีนโยบายใช้การจัดมาตรฐานสหกรณ์เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งมีการจัดมาตรฐานสหกรณ์ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาโดยลำดับ พร้อมทั้งได้ปรับปรุงการจัดระดับมาตรฐานสหกรณ์พิจารณาจากผลการดำเนินงานและกระบวนการจัดการภายในของสหกรณ์ และกำหนดให้มีการจัดมาตรฐานกลุ่มเกษตรกร โดยออกประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดมาตรฐานกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อให้เป็นตัวชี้วัดการจัดมาตรฐานกลุ่มเกษตรกรและส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรและบรรดาสมาชิกได้รับประโยชน์ยิ่งขึ้น

ตามแผนปฏิบัติงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามแผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผลผลิต/โครงการ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่ความเข้มแข็ง กิจกรรมหลัก ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่ความเข้มแข็ง ทั้งนี้เพื่อให้การจัดมาตรฐานสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดมาตรฐาน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว จึงจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่มาตรฐาน ประจำปี ๒๕๖๐ เพื่อร่วมกับสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร จัดทำแผนพัฒนาสหกรณ์หรือพัฒนากลุ่มเกษตรกร เพื่อพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่มาตรฐานและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ประเมินสถานะภาพปัญหาการดำเนินงานสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
๒. เพื่อให้กำหนดแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้สามารถแก้ไขปัญหาการดำเนินงานที่ไม่ผ่านมาตรฐานให้ผ่านมาตรฐานได้
๓. จัดทำแผนพัฒนาสหกรณ์หรือพัฒนากลุ่มเกษตรกร การพัฒนาสู่มาตรฐาน

๔. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ผลักดันสหกรณ์การเกษตรท่าช้าง จำกัด ให้ผ่านมาตรฐาน จำนวน ๑ แห่ง
- ๒) ผลักดันสหกรณ์การเกษตรบ้านห้วยชัน จำกัด ให้ผ่านมาตรฐาน จำนวน ๑ แห่ง
- ๓) ผลักดันให้กลุ่มเกษตรกรทำไร่อ่างหลังใน ให้ผ่านมาตรฐาน จำนวน ๑ แห่ง
- ๔) สามารถกำหนดแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้พัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์ ๑ แนวทาง

๕. สถานภาพทั่วไปของสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรทำช้าง จำกัด

๑. ชื่อสหกรณ์ : สหกรณ์การเกษตรทำช้าง จำกัด
๒. ที่อยู่ : ๑๙๒ หมู่ ๔ หนองหมากฝ้าย วัฒนานคร สระแก้ว ๒๗๑๖๐
๓. จดทะเบียนเมื่อวันที่ : วันที่ ๑๑/๑๐/๒๕๒๑ ทะเบียนเลขที่ : กสน.๙๑/๒๕๒๑
๔. วันสิ้นปีทางบัญชี : ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ของทุกปี
๕. จำนวนสมาชิก : ๔๗๙ ราย เป็นชาย : ๓๕๘ ราย เป็นหญิง : ๑๒๑ ราย
๖. จำนวนหุ้น : ๔๙,๓๑๔ หุ้น จำนวนเงินค่าหุ้นรวมทั้งสิ้น : ๔๙๓,๑๔๐.๐๐ บาท
๗. คณะกรรมการ จำนวน ๗ คน
 ๑. นางสาว สุพรรณณี คนชื้อ
 ๒. นาย บุญพา แดงสูงเนิน
 ๓. นางสาว ณิชฐ์ศิริ ขจรเจริญกิจ
 ๔. นาง อรทัย พวงสังวาลย์
 ๕. นาง สุนีย์ แซ่มทอง
 ๖. นาย สำราญ แสงจันทร์
 ๗. นาย บุญมี สว่างศิริ
๘. ผู้ตรวจสอบกิจการ นาย พิเชิต สีतालแก่
๙. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน ๑ คน

สหกรณ์การเกษตรบ้านห้วยชัน จำกัด

๑. ชื่อสหกรณ์ : สหกรณ์การเกษตรบ้านห้วยชัน จำกัด
๒. ที่อยู่ : ๔๙ ๓ - - ซอยกุ่ม วัฒนานคร สระแก้ว ๒๗๑๖๐
๓. จดทะเบียนเมื่อวันที่ : วันที่ ๑๒/๐๑/๒๕๒๒ ทะเบียนเลขที่ : กสน.๙๖/๒๕๒๒
๔. วันสิ้นปีทางบัญชี : ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ของทุกปี
๕. จำนวนสมาชิก ๒๐๙ ราย เป็นชาย : ๑๕๔ ราย เป็นหญิง : ๕๕ ราย
๖. จำนวนหุ้น : ๑๕,๙๐๘ หุ้น จำนวนเงินค่าหุ้นรวมทั้งสิ้น : ๑๕๙,๐๘๐.๐๐ บาท
๗. คณะกรรมการ จำนวน ๗ คน
 - ๑) นาย สนิท เขียวสะอาด ประธานกรรมการ
 - ๒) นาง สอนง ปฎิเทศ รองประธานกรรมการ
 - ๓) นาง รัชดาพร บุตรดา เลขานุการ
 - ๔) นาย โสวัฒน์ โสมากุล เหมรัญญิก
 - ๕) นาง อารมย์ แซ่อึ้ง กรรมการ
 - ๖) นาง สมหวัง มีเชาวน์ กรรมการ
 - ๗) นาย อุดม ก้องสูงเนิน กรรมการ
๘. ผู้ตรวจสอบกิจการ นาย ประดิษฐ์ น้อย

กลุ่มเกษตรกรทำไร่อ่างหลังใน

๑. ชื่อกลุ่มเกษตรกรทำไร่อ่างหลังใน
๒. ที่ตั้งสำนักงานตามข้อบังคับปัจจุบัน ๑๘๕ หมู่ ๘ ตำบลตาหลังใน อำเภอน้ำยืน จังหวัดสระแก้ว
๓. ท้องที่ดำเนินงาน ตำบลตาหลังใน อำเภอน้ำยืน จังหวัดสระแก้ว
๔. จัดทะเบียนเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒
๕. จำนวนสมาชิก ๓๒๒ ราย เป็นชาย ๒๒๘ เป็นหญิง ๙๔ ราย
๖. จำนวนหุ้น ๑,๑๐๔ หุ้น มูลค่าหุ้น ๕๕,๒๐๐ บาท
๗. คณะกรรมการดำเนินการ จำนวน ๕ คน
 - ๑) นายสาคร ชำระกาย ประธานกรรมการ
 - ๒) นายทงศ์ วงเหล็ก รองประธานกรรมการ
 - ๓) นางวรรณมา พงษ์พิง เลขานุการ
 - ๔) นายวันชัย วังศิริ เหมรัญญิก
 - ๕) นางประนอม กันธู กรรมการ
๘. ผู้ตรวจสอบกิจการ จำนวน ๑ คน นางระเบียบ ฤทธินวน

๖. วิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรทำช้าง จำกัด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ วิเคราะห์ได้ดังนี้

ด้านการบริหารงานทั่วไป

- สหกรณ์มีการใช้แผนงานรวมทั้งงบประมาณที่ประชุมใหญ่อนุมัติไว้เป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการไม่เป็นไปตามที่กำหนด การประมาณรายจ่ายยังไม่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง

- ผู้ตรวจสอบกิจการได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ ในรอบปีไม่ปรากฏรายงานผลการตรวจสอบกิจการ สหกรณ์ควรประสานกับผู้ตรวจสอบกิจการให้เข้าปฏิบัติงานและรายงานผลการตรวจสอบต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานสม่ำเสมอ

ด้านการเงินการบัญชี

- สหกรณ์มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ๑,๗๔๓,๑๕๔.๖๔ บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๙๘,๖๑๑.๓๓ บาท ดำเนินธุรกิจ ๓ ด้าน รวมทั้งสิ้น ๑,๓๒๑,๑๖๙ บาท ประกอบด้วย การให้สินเชื่อแก่สมาชิก ๑,๒๖๙,๔๘๐ บาท จัดหาสินค้ามาจำหน่าย ๕๑,๓๖๐ บาท รับฝากเงิน ๓๒๙ บาท มีกำไรสุทธิ ๑,๘๐๔.๒๖ บาท

- การจัดทำและนำเสนองบการเงินส่วนใหญ่เป็นไปโดยถูกต้องตามข้อเท็จจริง มีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกครบถ้วน แต่บันทึกบัญชีในสมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป สมุดแยกประเภท บัญชีย่อยต่างๆ ไม่เป็นปัจจุบันส่งผลให้ไม่สามารถจัดทำบทดลองและงบการเงินส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและรับรองงบการเงินได้ทันภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

เรื่องอื่น

- สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ สหกรณ์ดำเนินงานมีผลกำไรทั้งสิ้น ๑,๘๐๔.๒๖ บาท มียอดขาดทุนสะสม ๕๕๘,๗๐๕.๕๙ บาท สหกรณ์ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะได้กำไรจากการดำเนินงานในอนาคตหรือไม่ ปัจจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความไม่แน่นอนที่สำคัญ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยอย่างมากเกี่ยวกับความสามารถของสหกรณ์ที่จะดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง สหกรณ์จึงอยู่ในเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจสั่งเลิกได้ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๗๑ (๓)

สหกรณ์การเกษตรบ้านห้วยชั้น จำกัด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ วิเคราะห์ได้ดังนี้

ด้านการบริหารงานทั่วไป

- สหกรณ์มีการกำหนดแผนการดำเนินธุรกิจ และประมาณรายจ่ายในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานการให้สินเชื่อสูงกว่าประมาณการที่กำหนดไว้ ส่วนการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและการรับฝากเงินไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด ค่าใช้จ่ายโดยรวมไม่เกินงบประมาณที่กำหนด และคณะกรรมการดำเนินการขาดการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามระบบ

- ผู้ตรวจสอบกิจการได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ ในรอบปีบัญชีไม่ปรากฏรายงานผลการตรวจสอบกิจการเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งผู้สอบบัญชีในปีก่อนๆ ได้ให้ข้อสังเกตไว้แล้ว สหกรณ์ควรประสานกับผู้ตรวจสอบกิจการให้เข้าปฏิบัติงานตรวจสอบให้ครบถ้วน ตามที่ข้อบังคับกำหนดและรายงานผลการตรวจสอบต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการโดยสม่ำเสมอ

ด้านการเงินการบัญชี

- สหกรณ์มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ๖๓๔,๕๑๒.๕๙ บาท ลดลงจากปีก่อน ๘๕,๓๕๕.๑๒ บาท ในรอบปีสหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจ ๓ ด้าน รวมทั้งสิ้น ๔๐๑,๘๘๙.๗๐ บาท ประกอบด้วย การให้สินเชื่อกับสมาชิก ๓๓๕,๐๐๐ บาท จัดหาสินค้ามาจำหน่าย ๖๒,๕๐๐ บาท และรับฝากเงิน ๔,๓๘๙.๗๐ บาท กำไรสุทธิ ๕๗,๗๙๙.๓๔ บาท กำไรเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๑๑,๙๓๖.๙๐ บาท

- สหกรณ์มีการแบ่งแยกหน้าที่ด้านการเงิน การบัญชีไว้โดยมอบหมายให้เหรียญก เป็นผู้รักษาเงินสด ส่วนการบันทึกและจัดทำรายละเอียดประกอบงบการเงินสำหรับสอบบัญชีประจำปี ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว

การติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง

- สหกรณ์มีลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี จำนวน ๗,๒๘๘ บาท ซึ่งรับชำระหนี้แล้วไม่นำมาบันทึกบัญชีตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ อยู่ในความรับผิดชอบของนายทวี ศรีอ้วน ระหว่างปีได้รับชำระหนี้เรียบร้อยแล้ว

กลุ่มเกษตรกรทำไร่อ่างหลังใน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ วิเคราะห์ได้ดังนี้

ด้านการบริหารงานทั่วไป

- กลุ่มเกษตรกรมีคณะกรรมการดำเนินการทั้งหมด ๕ คน ระหว่างปีไม่พบว่ามีการประชุมคณะกรรมการ เนื่องจากมีกรรมการมาปฏิบัติงานเพียง ๒ คน กลุ่มเกษตรกรมีการใช้แผนงานรวมทั้งงบประมาณที่ประชุมใหญ่อนุมัติไว้เป็นเป้าหมายการปฏิบัติงาน ระหว่างปีกลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

- ผู้ตรวจสอบกิจการได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ ระหว่างปีผู้ตรวจสอบกิจการไม่ได้เข้าตรวจสอบกิจการแต่อย่างใด กลุ่มฯควรสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบกิจการได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มเกษตรกร และนำผลการตรวจสอบมาใช้พัฒนางานของกลุ่มฯ และรายงานผลการตรวจสอบต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

ด้านการเงินการบัญชี

- กลุ่มเกษตรกรมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ๑๔,๓๕๖.๓๖ บาท ลดลงจากปีก่อน ๑,๗๗๓ บาท ระหว่างปีกลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจสินเชื่อ จ่ายเงินกู้ให้สมาชิก จำนวน ๑ ราย เป็นเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ผลหารดำเนินงานขาดทุนสุทธิ ๒,๒๗๓ บาท

- กลุ่มเกษตรกรไม่มีการจ้างเจ้าหน้าที่ มีคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้ปฏิบัติงานภายในกลุ่มเกษตรกร โดยมอบหมายให้ประธานกรรมการทำหน้าที่รวบรวมเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี และทำ

หน้าที่รับ – จ่ายและเก็บรักษาเงิน ด้านการบัญชีได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของทางราชการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยกำกับแนะนำและจัดทำบัญชี สมุดขึ้นต้นต่างๆ ตลอดจนช่วยเหลือด้านการจัดทำงบการเงิน ทะเบียน และรายละเอียดประกอบงบการเงิน

- กลุ่มเกษตรกรมีเงินสดคงเหลือในมือ ณ วันสิ้นปี ๑๑,๐๒๐ บาท จากการตรวจสอบไม่พบระเบียบว่าด้วยการรับ – จ่ายและเก็บรักษาเงิน รวมถึงระเบียบอื่น กลุ่มเกษตรกรควรดำเนินการคั่นหาระเบียบบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และในช่วงที่กลุ่มเกษตรกรยังไม่มีผลการดำเนินงานธุรกิจกลุ่มเกษตรกรควรนำเงินสดคงเหลือในมือฝากธนาคารเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

เรื่องอื่นๆ

- เกษตรกรมีเงินรอจ่ายคืนยกมาจากรายการก่อนๆ จำนวน ๕,๖๐๐.๙๓ บาท ซึ่งไม่มีรายละเอียดว่าเป็นของใคร จำนวน ๑,๑๒๕.๙๓ บาท กลุ่มเกษตรกรควรดำเนินการตรวจสอบหารายละเอียดเงินรอจ่ายคืน

- กลุ่มเกษตรกรมีเงินกู้ยืมระยะสั้นจากองค์การบริหารส่วนตำบลตาหลั้งใน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงินยืมโครงการเศรษฐกิจชุมชนประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ – ๒๕๕๖ วัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้จ่ายดำเนินการกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกรทำไร่ตาหลั้งใน สัญญาลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ ปลอดภัยครบ กำหนดชำระหนี้คืนแก่องค์การบริหารส่วนตำบลตาหลั้งในแต่อย่างใด

- กลุ่มเกษตรกรมีผลขาดทุนสะสมยกมา จำนวน ๒๖๙,๑๖๖.๗๖ บาท ประกอบกับปีปัจจุบันมีผลขาดทุนสุทธิ จำนวน ๒,๒๗๓ บาท ส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรมีส่วนขาดแห่งทุน จำนวน ๑๗๗,๒๒๒.๖๕ บาท ซึ่งขาดทุนอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินและจะทำให้กลุ่มเกษตรกรขาดสภาพคล่องในการบริหารงาน ดังนั้น หากกลุ่มฯประสงค์จะดำเนินธุรกิจต่อควรพิจารณาหาแนวทางที่จะดำเนินธุรกิจได้ผลกำไรเพื่อมาชดเชยการขาดทุนต่อไป

๗. วิเคราะห์ประเมินสถานะภาพปัญหาการดำเนินงานสหกรณ์

เกณฑ์การวัดมาตรฐานสหกรณ์

(๑) ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง สหกรณ์มีผลการดำเนินงานไม่ขาดทุน เว้นแต่ปีใดมีอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติ จนเกิดความเสียหายต่อสมาชิกและสหกรณ์โดยรวมให้ตัดปีนั้นออก

(๒) ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง ไม่มีการกระทำอันถือได้ว่าทุจริตต่อสหกรณ์

(๓) ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์จัดทำงบการเงินแล้วเสร็จและส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

(๔) ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของสมาชิกทั้งหมดทำธุรกิจกับสหกรณ์

(๕) ต้องจัดจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานประจำรับผิดชอบดำเนินการและธุรกิจของสหกรณ์ หากไม่มีการจัดจ้างต้องมีกรรมการดำเนินการหรือสมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำ

(๖) ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง สหกรณ์ต้องมีการจัดสรรกำไรสุทธิ และจ่ายเงินทุนสวัสดิการสมาชิก หรือทุนสาธารณประโยชน์อย่างน้อยหนึ่งครั้ง

(๗) ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบหรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์

เกณฑ์การวัดมาตรฐานกลุ่มเกษตรกร

๑. คณะกรรมการดำเนินการ จัดให้มีการจัดทำงบดุลรอบสิบสองเดือนแล้วเสร็จ และจัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้ภายใน ๑๕๐ วัน ตามกฎหมาย

๒. ไม่มีข้อสั่งเกตของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับรายการข้อบกพร่องทางการเงินและบัญชีอย่างร้ายแรง

๓. มีการทำธุรกิจหรือการบริการอย่างน้อย ๑ ชนิด

๔. มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายในกำหนดเวลา ๑๕๐ วัน ตามกฎหมาย

๕. มีกำไรสุทธิประจำปีและมีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีตามกฎหมาย

เป้าหมายสหกรณ์ที่จะผลักดันให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ปี ๒๕๖๐

ลำดับ ที่	สหกรณ์	ข้อ ๑	ข้อ ๒	ข้อ ๓	ข้อ ๔	ข้อ ๕	ข้อ ๖	ข้อ ๗
๑	สหกรณ์การเกษตรท่าช้าง จำกัด	/	/	X	/	/	X	/
๒	สหกรณ์การเกษตรบ้านห้วยชัน จำกัด	/	/	X	X	X	X	/
ลำดับ ที่	กลุ่มเกษตรกร	ข้อ ๑	ข้อ ๒	ข้อ ๓	ข้อ ๔	ข้อ ๕		
๓	กลุ่มเกษตรกรทำไร่อ่างหลังใน	X	/	x	/	X		

๘. แผนส่งเสริมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่มาตรฐาน

๘.๑ การส่งเสริมสหกรณ์ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

การส่งเสริมสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน ควรดำเนินการอย่างน้อยตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสหกรณ์ย้อนหลังว่า เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ชี้วัดระดับมาตรฐานสหกรณ์แต่ละข้อแล้ว ผลการดำเนินงานในข้อนั้นเป็นอย่างไร ผ่านหรือไม่ผ่าน ถ้าไม่ผ่านข้อใด ให้วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุแห่งการไม่ผ่านเกณฑ์ในข้อนั้น และวางแผนที่จะไปส่งเสริม แนะนำ

ขั้นตอนที่ ๒ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกณฑ์มาตรฐานทุกข้อ และร่วมวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตามขั้นตอนที่ ๑ กับสหกรณ์และเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางแก้ไข หรือแนวทางการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๓ แนะนำ ส่งเสริม การปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแต่ละข้อ ดังนี้ **มาตรฐานข้อ ๑** ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง สหกรณ์มีผลการดำเนินงานไม่ขาดทุน เว้นแต่ปีใดมีอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติจนเกิดความเสียหายต่อสมาชิกและสหกรณ์โดยรวม ให้ตัดปีนั้นออก

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑

- รายได้น้อย (สมาชิกน้อย /ธุรกิจน้อย)
- รายจ่ายสูง (ต้นทุนสูง ไม่ประหยัด ไม่ปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี)
- มีหนี้ค้ำมาก
- ค่าเสื่อมราคาสูง
- มีการทุจริต
- สินค้าเสื่อมมาก
- นำกำไรสุทธิประจำปีโอนชดเชยการขาดทุน

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

- ๑) ร่วมวิเคราะห์สาเหตุแห่งการขาดทุน อาจพิจารณาจาก
 - รายได้น้อย อาจเกิดจาก สมาชิกน้อย ปริมาณธุรกิจน้อย ประเภทธุรกิจน้อย
 - รายจ่ายมาก อาจเกิดจาก ต้นทุนการดำเนินงานสูง ไม่ประหยัด และ

ไม่ปฏิบัติตามแผนงบประมาณ

เมื่อได้สาเหตุแล้ว นำมาวางแผนทางแก้ไขร่วมกัน ซึ่งแนวทางการวิเคราะห์ที่ได้แนะนำไว้แล้ว ในเอกสารคู่มือการพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่มาตรฐาน ในขั้นตอนที่ ๒ เรื่อง การกำหนดโครงการหรือแผนงานของสหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร (หน้าที่ ๑๒) โดยจัดทำตัวอย่าง โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำกำไรของสหกรณ์ (กลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์ สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ ได้ส่งคู่มือฯ ดังกล่าวไปให้แล้ว)

๒) จัดทำแผนปฏิบัติงานของสหกรณ์ เสนอที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีพิจารณา เพื่อนำมาเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปี และกระจายแผนลงสู่การปฏิบัติเป็นรายเดือน มอบหมายผู้ปฏิบัติงานให้ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบติดตามผลการปฏิบัติงานทั้งฝ่ายกรรมการและฝ่ายจัดการ และดำเนินการตามแนวทางการส่งเสริมสหกรณ์ให้ได้มาตรฐาน

มาตรฐานข้อ ๒ ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง ไม่มีการกระทำอันถือได้ว่าทุจริตต่อสหกรณ์

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒

- ขาดการควบคุมภายในที่ดี
- ขาดการมอบหมายงานที่ชัดเจน
- ไม่เก็บรักษาเงินสดตามระเบียบฯ
- ลงบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน /ไม่ตรวจสอบ

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

- ลงบัญชีให้เป็นปัจจุบัน/ตรวจสอบประจำสม่ำเสมอ
- เก็บรักษาเงินสดตามระเบียบ
- ตรวจสอบสินค้าคงเหลือเป็นประจำ
- ผู้เก็บรักษาเงินสดกับผู้ลงบัญชีแยกจากกัน
- ดำเนินการตามแนวทางการควบคุมภายใน/ธรรมาภิบาลในสหกรณ์
- ตรวจสอบหลักประกันของเจ้าหน้าที่ฯ
- มอบหมายงานชัดเจนและติดตามงาน

มาตรฐานข้อ ๓ ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้ายสหกรณ์จัดทำงบการเงินแล้วเสร็จและส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๓

- ไม่มีเจ้าหน้าที่เฉพาะ
- ผู้จัดทำบัญชีขาดความรู้
- ขาดการตรวจสอบหลักฐานเป็นประจำ
- จัดทำทะเบียนคุมไม่เป็นปัจจุบัน

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

- ๑) มอบหมายเจ้าหน้าที่จัดทำบัญชี
- ๒) ตรวจสอบหลักฐานการลงบัญชีให้ถูกต้อง และบันทึกรายการทางบัญชีในสมุดบัญชีขั้นต้นจนถึงขั้นปลายให้ครบถ้วน ถูกต้อง ประจำวัน ประจำเดือน
- ๓) จัดทำบทดลองเป็นประจำเดือน ตรวจนับสินค้าคงเหลือ และตรวจทะเบียนคุมต่าง ๆ ให้ตรงกับบทดลอง
- ๔) จัดทำงบการเงินทุกไตรมาส และจัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นปีบัญชี เพื่อส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายใน ๓๐ วัน
- ๕) การจัดทำบัญชีเป็นไปตามรูปแบบบัญชีตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์แนะนำ

มาตรฐานข้อ ๔ ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของสมาชิกทั้งหมด ร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๔

- สมาชิกขาดศรัทธา และความเชื่อมั่น

- สินค้าไม่ตรงตามความต้องการสมาชิก และมีสินค้าไม่ครอบคลุม
- เงินทุนดำเนินงานมีน้อย และมีคู่แข่งทางการค้ามาก
- ขาดการประชาสัมพันธ์ และการจูงใจให้สมาชิกมาทำธุรกิจกับสหกรณ์

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

สหกรณ์จะต้องพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยจัดทำ **ทะเบียนสมาชิกที่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์และที่ไม่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์** (การออกแบบทะเบียนฯ ขอให้สหกรณ์จังหวัดพิจารณาดำเนินการเองตามความเหมาะสมและให้สอดคล้องกับคำอธิบายประกาศกรมฯ ข้อ ๔ ด้วย) สำหรับสมาชิกที่ไม่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์ จะต้องไปพบปะเยี่ยมเยียน หาเหตุผลว่า สมาชิกมีเหตุผลอะไรที่ไม่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์ ซึ่งอาจพบว่า สมาชิกย้ายออกนอกแดน ไม่มีตัวตน หรือเหตุผลการบริการของสหกรณ์ ซึ่งจะต้องนำมาปรับปรุง โดยพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้ประกอบแนวทางปฏิบัติงาน

- ๑) สหกรณ์จะต้องทำธุรกิจและให้บริการตามความต้องการของสมาชิก
- ๒) สหกรณ์จะต้องทำความเข้าใจกับสมาชิก ถึงวิธีการ และขั้นตอนการทำธุรกิจ

ของสหกรณ์ ให้ความยุติธรรมกับสมาชิกในด้านราคาผลผลิต ราคาขายสินค้าและบริการ อัตราดอกเบี้ย เป็นต้น และทำความเข้าใจถึงผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ ได้แก่ เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ และเงินปันผลตามหุ้น เป็นต้น

๓) สหกรณ์จะต้องเน้นให้สมาชิกเห็นถึงการบริการที่แตกต่าง ระหว่างสมาชิก กับบุคคลภายนอก เช่น ราคาที่แตกต่าง บริการที่แตกต่าง เป็นต้น

๔) สหกรณ์จะต้องช่วยเหลือสมาชิกตามสมควร เมื่อสมาชิกได้รับความเดือดร้อนด้านการประกอบอาชีพ และด้านอื่น ๆ เช่น การเจ็บป่วย ฯลฯ เป็นต้น

๕) สหกรณ์ต้องมีข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของสมาชิกในเรื่อง การผลิต ปัจจัยการผลิต รายได้ รายจ่าย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำธุรกิจกับสมาชิกต่อไป

มาตรฐานข้อ ๕ ต้องจัดจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์ปฏิบัติงานประจำรับผิดชอบดำเนินการ และธุรกิจของสหกรณ์ หากจะไม่มีกรจัดจ้างต้องมีกรรมการดำเนินการ หรือ สมาชิก ที่ได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำ

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๕

- รายได้น้อย ไม่เพียงพอในการที่จะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
- สหกรณ์มีทุนดำเนินงานน้อย

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

๑) สหกรณ์จะต้องดำเนินธุรกิจให้มีปริมาณเพียงพอ ที่จะมีรายได้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่

๒) หากมีธุรกิจไม่เพียงพอ ให้มอบหมาย กรรมการหรือสมาชิกมาดำเนินการ และจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของสหกรณ์ฯ

มาตรฐานข้อ ๖ ผลการดำเนินงานในรอบสองปีบัญชีย้อนหลัง สหกรณ์ต้องมีการจัดสรรกำไรสุทธิ และจ่ายเงินทุนสวัสดิการสมาชิก หรือทุนสาธารณประโยชน์อย่างน้อยหนึ่งครั้ง

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๖

- สหกรณ์ขาดทุนหรือกำไรน้อย
- กรรมการไม่ให้ความสำคัญในการจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสวัสดิการหรือทุนสาธารณประโยชน์แก่สมาชิก

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

- ๑) สหกรณ์จะต้องดำเนินธุรกิจมีกำไรเพียงพอ
- ๒) แนะนำให้จัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสวัสดิการสมาชิกและหรือทุนสาธารณะประโยชน์ รวมทั้งให้มีการจ่ายเงินทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมนั้นด้วย

มาตรฐานข้อ ๗ ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชีสุดท้าย สหกรณ์ต้องไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืน กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์

สาเหตุที่สหกรณ์ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๗

- กรรมการและฝ่ายจัดการไม่เข้าใจกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ รวมทั้งคำสั่ง ประกาศ คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ระบบการควบคุมภายในไม่ดี
- ฝ่ายบริหารสหกรณ์ตั้งใจ ฝ่าฝืนการปฏิบัติงานโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสหกรณ์

- สหกรณ์จะต้องจัดให้มีการตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ ดังนี้
- ๑) ผู้ตรวจสอบกิจการเข้าตรวจสอบสหกรณ์ และรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นประจำทุกเดือน หากมีปัญหาคณะกรรมการฯ จะต้องดำเนินการแก้ไข
 - ๒) คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบฯ
 - ๓) ผู้ตรวจการสหกรณ์ (ฝ่ายเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์) เข้าไปตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์

ขั้นตอนที่ ๔ ติดตามและประเมินผล

- ๑) กรรมการดำเนินการตรวจติดตามการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ ๓ รายงานเสนอคณะกรรมการ
- ๒) กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ติดตามผลเสนอสหกรณ์จังหวัดและแจ้งสหกรณ์

ภาพกิจกรรม

